

STAROSTNA IN NARODNOSTNA SESTAVA PREBIVALCEV TRŽIČA

Marijan M. Klemenčič*

Izvleček:

Srednjeveško mestno jedro Tržiča je od 60. let doživelo temeljito demografsko preobrazbo. Analiza starostne in narodnostne sestave prebivalstva in gospodinjstev je pokazala, da sta v tem mestu nadpovprečno močno zastopani mlada in stara generacija. Prva je pretežno neslovenske, druga pa pretežno slovenske narodnosti. V mestu se kažejo znaki prikrite slumizacije in getizacije.

Ključne besede: starostna sestava, narodnostna sestava, slum, geto, Tržič

AGE AND NATIONAL STRUCTURE OF THE POPULATION OF TRŽIČ TOWN

Abstract

In the sixties the demographic structure of the medieval part of the town has been changed profoundly. The analysis of the age and national structure of the population and families shows high share of aged and young population. The first one is predominantly of slovene and the second one is predominantly of non-slovene nationality. Special features of slum and ghetto are evident.

Key words: age structure, national structure, slum, ghetto, Tržič town

Uvod

V zadnjih desetletjih mesta doživljajo temeljite demografske spremembe. S selitvijo raznih dejavnosti in prebivalstva na rob mesta ali v njegovo okolico je mestno jedro dobilo novo demografsko sestavo. Le-ta je običajno enostranska in osiromašena, zato prihaja do številnih problemov, ki se v končni fazi kažejo v nefunkcionalni rabi mestnega središča. Za ozdravljanje (revitalizacijo) mestnega jadra je zato izredno pomembno poznavanje demografske sestave.

Prispevek ima namen osvetliti dva pomembna elementa demografske strukture Tržiča: starostno in narodnostno sestavo prebivalstva, kar naj bi bilo izhodišče za podrobnejšo osvetlitev prostorskih problemov mesta.

---

* Dr., doc., Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta, Aškerčeva 2, 61 000 Ljubljana.

Cij raziskave je bil ugotoviti stopnjo slumizacije (kopičenja najnižjih socialnih skupin v mestnem jedru) in getizacije (kopičenja prebivalstva tuje narodnosti) v Trziču.

Pri raziskavi so bili uporabljeni podatki popisov prebivalstva ter gradivo Zavoda R Slovenije za statistiko o osnovnih demografskih podatkih za člane gospodinjstev v Trziču leta 1991 (spol, starost, kraj rojstva). Osnovna pozornost je bila namenjena gospodinjstvom kot osnovnim demografskim enotam, ki so hkrati tudi osnovne gospodarske in socialne enote.

Tovrstni problematiki v slovenski geografski literaturi ni bilo namenjeno prav veliko pozornosti. Razlog je v tem, da so slovenska mesta majhna in zato so ustrezno skromni in neizraziti tudi pojavi slumizacije in getizacije. Največ je o tem pisal Pak (Pak, 1967; Pak, Bervar, 1971, itd.). Marsikatera analiza je bila opravljena v diplomskih nalogah (Bertoncelj, 1990).

Zelo veliko pa je o slumih in getih napisanega v tuji strokovni literaturi, posebno ameriški. Za naš namen je treba omeniti zlasti teoretski prispevek o novi razredni strukturi v getih ameriških mest avtorja Hughesa, ki podrobneje osvetljuje nov izraz "ghetto underclass". Iz geta, v katerem je bilo nekdaj malo socialne stabilnosti in gospodarske vitalnosti, so se izselili delavci in pripadniki srednjega sloja. Geti so tako postopno postali žepi revščine zavrženih, socialne odvisnosti itd. Prebivalci teh sosesk so postali "podrazred", kar naj bi odražalo njihovo socialno izoliranost (Hughes, 1989). Ameriške razmere nikakor niso primerljive s slovenskimi, nas pa lahko kljub temu opozarjajo na določene možne procese v slovenskih mestih.

Razvoj mesta kot nosilca demografske strukture

Trzič je nastal kot obrtno središče na sotočju manjših rek Bistrice in Mošenika, obdan s strmimi pobočji okoliških hribov. Pomanjkanje prostora je sililo k tesno sklenjeni zazidavi. Stavbe v mestnem jedru so skoraj vse iz začetka 19. stoletja, ko je bil Trzič obnovljen po katastrofalnem požaru leta 1811 (Kragl, 1936). Večje prostorsko širjenje je mesto doživelo ob koncu 19. in v začetku 20. stoletja z gradnjo industrijskih obratov, ki jih je bilo treba urediti na delno melioriranih površinah ob Trziški Bistrici. Po drugi svetovni vojni so se morale novogradnje (stanovanjski objekti, šola, zdravstveni dom) umakniti na vzpetine na robu mesta, ker v dnu kotlinice ni bilo dovolj prostora.

Ker potreb po stanovanjih ni bilo mogoče zadostiti z gradnjo v mestu, so v šestdesetih letih začeli graditi stanovanja za tržiško prebivalstvo v Bistrici, naselju izven tržiške kotlinice. Mestno jedro je nenadoma dobilo povsem nov značaj; stara stanovanja in komunalno neustrezno opremljena, so bila primerna le za socialno najšibkejšje sloje prebivalstva. To so bili poleg ostarelih ljudi predvsem doseljenci iz drugih republik nekdanje Jugoslavije, ki so jih pritegovala delovna mesta v industriji in gradbeništvu.

Zaradi pomanjkanja prostora so se iz mesta selile tudi nekatere vitalne mestne dejavnosti (trgovina, obrt, šola, rekreacija). Mesto tako v marsičem postaja relikt srednjega veka. Potreba po revitalizaciji je več kot nujna, če hoče mesto zadihati s svojimi pljuči in postati aktiven dejavnik družbenogospodarskega razvoja.

Starostna sestava tržiškega prebivalstva

Podatki popisa prebivalstva iz leta 1991 v dobršni meri zavračajo teoretsko predpostavko o močni ostarelosti prebivalstva, ki živi v mestnem jedru Tržiča. To se zlasti vidi ob primerjavi starostne sestave prebivalstva Tržiča in prebivalstva celotne tržiške občine. Razlike so majhne, kažejo pa se v naslednjem. V Tržiču je nekaj več mlade generacije (starostni skupini do 10 let ter 20–30 let), in sicer za 5,5 % ter nad 60 let starih (2,3 %), izrazito pa primanjkuje zastopnikov srednje generacije (40–60 let) in mladih od 10 do 20 let (5,5 %). Te razlike so še očitnejše, če primerjamo starostno sestavo tržiškega prebivalstva s starostno sestavo prebivalstva, ki živi izven Tržiča. Največje razlike so pri starostnih skupinah 40–49 let (3,5 % primanjkljaja v Tržiču), do 10 let (2,9 % viška v Tržiču) in 10–19 let (2,5 % primanjkljaja v Tržiču).

Do razlik v starostni sestavi prebivalstva je prišlo predvsem v zadnjih tridesetih letih. Leta 1961 je bila starostna sestava Tržiča skoraj povsem enaka tisti za celo občino. Majhne razlike so bile le v starostnih skupinah do 20 let (rahel primanjkljaj v Tržiču) ter 20–40 let (rahel višek v Tržiču). Po teh prvih skromnih začetkih ostarevanja prebivalstva v Tržiču je šel razvoj v že omenjeno pomlajevanje prebivalstva na cni, ter na izrazito ostarevanje na drugi strani.

Tabela 1: Starostna sestava prebivalstva tržiške občine in Tržiča leta 1961, 1981 in 1991

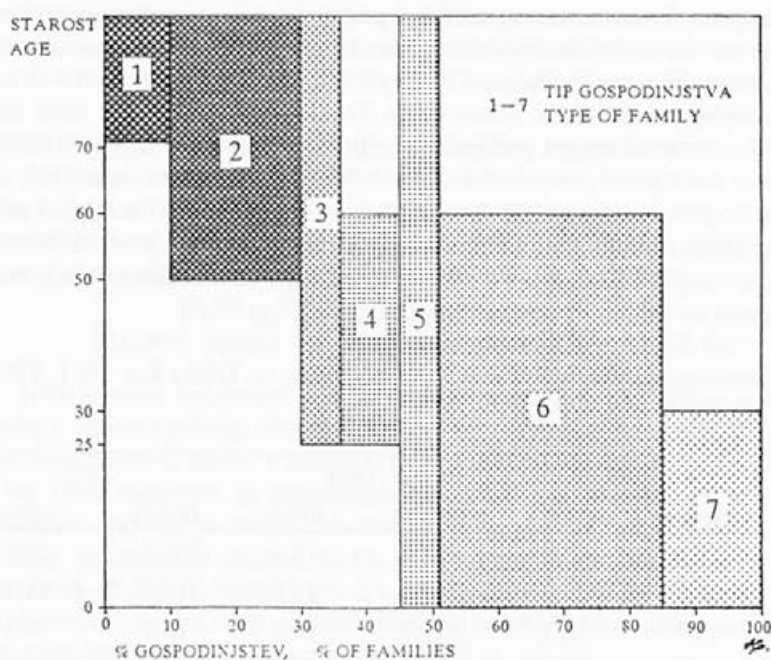
starostna skupina	1961		1981		1991	
	občina	mesto	občina	mesto	občina	mesto
0–9	18,4	17,9	17,0	15,4	13,7	15,8
10–19	17,2	16,2	15,3	14,0	15,8	14,0
20–29	17,7	18,3	17,5	18,7	15,3	16,4
30–39	14,7	16,0	14,1	12,4	16,5	17,3
40–49	9,5	9,5	13,2	12,8	12,8	10,3
50–59	11,9	11,8	9,8	11,3	11,5	10,3
60–69	10,6	10,3	6,2	7,5	8,1	8,7
70 in več			6,9	7,9	6,3	7,2

Vir: Podatki popisov prebivalstva, Zavod R slovenije za statistiko

Starostna sestava gospodinjstev v Tržiču leta 1991

Analiza starostne sestave gospodinjstev daje zelo koristne podatke o socialno-ekonomskem potencialu prebivalstva. Njena posebna vrednost je v tem, da ne obravnava delovne sile kot amorfne mase, ampak v okviru osnovnih funkcijskih družbenih skupin: gospodinjstev. Seveda pa je takšne analize zaradi težko dostopnih podatkov in njihovega velikega obsega možna le za manjše prostorske enote. Gospodinjstva so bila razvrščena v sedem tipov, in sicer glede na starostno sestavo njihovih članov. Tovrstna tipologija je bila uporabljena že večkrat (na primer M. Klemenčič, 1988).

STAROSTNA SESTAVA GOSPODINJSTEV V TRŽIČU, 1991 AGE STRUCTURE OF FAMILIES OF TRŽIČ TOWN, 1991

- 1 ostarela gospodinjstva (vsi člani so starejši od 70 let)
- 2 gospodinjstva s člani, starejšimi od 50 let
- 3 gospodinjstva s srednjo in staro generacijo
- 4 gospodinjstva s srednjo generacijo (brez otrok mlajših od 25 let)
- 5 trogeneracijska gospodinjstva
- 6 gospodinjstva z mlado in srednjo generacijo
- 7 mlada gospodinjstva (vsi člani so mlajši od 30 let)

Osnovna značilnost gospodinjstev v Tržiču je njihova izrazita polarizacija na mlade in ostarele. Kar 30 % gospodinjstev ima člane, ki so vsi starejši od 50 let. Na drugi strani pa je v polovici gospodinjstev mlado prebivalstvo. Tako stanje je posledica izselitve dobršnega dela mladega prebivalstva v 60. letih in doselitve predvsem tuje, mlade in nekvalificirane delovne sile. Podobno se je dogajalo v marsikaterem mestu, tako na primer v 70. letih v Kranju, ko se je dobršen del mladih odselil iz mestnega jedra na Planino, kjer je bila organizirana stanovanjska gradnja. Za leto 1990 je bilo ugotovljeno, da je bilo v starem mestnem jedru 22,7 % prebivalstva iz drugih republik bivše Jugoslavije (Bertoncelj, 1990).

Znotraj starostne sestave gospodinjstev je še ena dvojnost, in sicer v narodnostnem pogledu: slovenska gospodinjstva so pretežno ostarela, gospodinjstva, katerih člani so rojeni izven Slovenije, pa so izrazito mlada. Med slovenskimi gospodinjstvi je ostarelih kar 37 %, mladih pa 41 %. Zanimivo je, da je med slovenskimi gospodinjstvi močnejše zastopan trogeneracijski tip gospodinjstva, saj jih nekaj najdemo le še med narodnostno mešanimi gospodinjstvi, medtem ko jih med neslovenskimi gospodinjstvi ni. Iz tega je razvidno, da so slovenska gospodinjstva kljub pretresom v dobršni meri ohranila normalno demografsko strukturo, seveda z močnim poudarkom na ostarelih gospodinjstvih.

Neslovenska gospodinjstva so izrazito mlada; med srbskimi gospodinjstvi je takih 58 %, med bosanskimi pa kar 88 %. Neslovenska gospodinjstva čaka še dolgo obdobje, da bi dosegla kolikor toliko normalno demografsko sestavo in se tudi po tej plati organsko vključila v domačo družbo.

Vrednotenje starostne sestave gospodinjstev po uličnih enotah

Posamezne ulice s svojo lego, zgradbeno strukturo in funkcijami v veliki meri vplivajo na družbenogospodarsko sestavo prebivalstva. Zato je eno od osnovnih vprašanj v kolikšni meri in kako se posamezni deli mesta razlikujejo med seboj, tako tudi po starostni sestavi gospodinjstev. S pomočjo trikotniškega grafikona so bile ulice razvrščene v pet skupin.

1. Močna prevlada mladih gospodinjstev, saj znaša njihov delež kar polovico vseh gospodinjstev. V ta tip spada le Blejska cesta, ki je hkrati ena izmed štirih ulic z več kot 50 % neslovenskih gospodinjstev.

2. Močna prevlada zrelih gospodinjstev (nad 65 %) in nizek delež mladih in ostarelih gospodinjstev (pod 20 %): Pot na pilarno, Čevljarska ulica, Cesta St. Marije aux Mines, Muzejska ulica. Tudi v tem primeru je velik delež neslovenskih gospodinjstev.

3. Povprečna starostna sestava gospodinjstev (20–30 % ostarelih, 50–70 % zrelih in 5–25 % mladih gospodinjstev): Pot na Zali rovt, Ravne, Za jezom, Kukovniška pot, Virje, Balos, Partizanska ulica, Trg svobode, Koroška cesta. V ta tip

spadajo ulice osrednje mestne osi s podaljškom proti Ljubelju do roba mestnega območja.

4. Nadpovprečna zastopanost ostarelih in mladih gospodinjstev. Prvih je 35–45 %, mladih pa 10–25 %. V ta tip spadajo naslednje ulice: Koroška, Kurnikova pot, Predilniška cesta, ulica Paradiž, Šolska ulica in Kosarska ulica. Gre za izrazito majhne in robne ulice s praviloma slabimi stanovanji.

5. Velik delež ostarelih gospodinjstev (35–55 %), medtem ko je mladih manj kot 10 %: Cerkvena ulica, Prehod, Fužinska ulica, Kranjska cesta, Za Mošenikom, Preska, Cankarjeva cesta. Glede na starostno sestavo gospodinjstev tega tipa in četrtega tipa bi lahko sklepali na določene oblike slumizacije. To se na zunaj kaže le v posameznih ulicah v mestnem jedru, medtem ko zgradbe v drugih ulicah dajejo vtis, da so vsaj redno vzdrževane.

Neslovensko prebivalstvo v tržiški občini in v Tržiču

Obrtni in nato industrijski značaj tržiškega gospodarstva sta že stoletje pritegovala tujce. Pomembnejše doselitve tujega prebivalstva so se začele z industrializacijo. Doseljevali so se strokovnjaki, predvsem iz avstroogrskih dežel (Avstrije, Češke in Nemčije). Bombažna predilnica in tkalnica kot prvo pravo industrijsko podjetje v Tržiču je pritegnilo strokovnjake predvsem iz nemških dežel, pa tudi iz Italije (Mohorič, 1957). Nemški element je bil v Tržiču zelo vpliven, kar je bilo čutiti predvsem v nasprotjih med Slovenci in Nemci (nemškutarji) v 19. in v začetku 20. stoletja. V gospodarskem pogledu je bilo to posebej očitno pri nasprotovanju Nemcev Petru Kozini, da bi odprl tovarno čevljev (Mohorič, 1965). Med prvo in drugo svetovno vojno ni prišlo do večjega doseljevanja tujcev, in to največ zaradi močnega obrtniškega značaja tržiške industrije in stagnacije njenega razvoja.

Industrijski razvoj po drugi svetovni vojni je močno škodoval družbenogospodarskim, prostorskim in ekološkim razmeram v Tržiču, pa tudi v celotni občini. Ekstenzivna industrializacija je zahtevala novo delovno silo, ki se je doseljevala zlasti iz drugih republik nekdanje Jugoslavije. Poleg večanja deleža neslovenskega prebivalstva je doseljevanje v posameznih obdobjih rušilo spolno sestavo prebivalstva. V prvem povojnem obdobju se je povečal delež 20 do 25 let starih žensk zaradi zaposlovanja v tekstilni industriji (Rakovec, 1954).

Leta 1953 sta po popisu prebivalstva na pripadnike drugih narodnosti odpadla 2 % prebivalstva tržiške občine, leta 1971 je znašal delež že 5,5 % in leta 1991 kar 12 %. V celotnem povojnem obdobju med tujim prebivalstvom izrazito prevladujejo Hrvati, katerih delež po opisih znaša med 37 % in 60 %. Poleg njih so bili do 80. let zelo številni Srbi, katerim so se po deležu enakovredno priključili Muslimani. Po statističnih podatkih se je doseljevanje tujega prebivalstva v tržiško občino po letu 1981 precej zmanjšalo v primerjavi s prejšnjim desetletjem.

Drugačen razvoj pa doživlja Tržič. Leta 1981 je v mestu živelo 17,6 % tujega prebivalstva, leta 1991 pa že 29 %. Za primerjavo: na Jesenicah znaša delež tujega

prebivalstva 36 %. V zadnjem desetletju se nadaljuje zgoščevanje tujega prebivalstva v Tržiču. Leta 1981 je živel v mestu 45 % vseh tujcev, bivajočih v občini, leta 1991 pa že 55 %. V mestu se je v omenjenem obdobju povečalo število tujcev za 75 %, izven mesta pa za 15 %.

Po letu 1991 je na delež tujega prebivalstva vplivala vojna v nekdanji Jugoslaviji. O številu tujcev, ki so se pred vojnimi grozotami zatekli k sorodnikom in znancem, ni na voljo podatkov.

Tabela 2: Narodnostna sestava prebivalstva tržiške občine 1953–1991

	1953	1961	1971	1981	1991
Hrvati	0,8	1,3	2,8	4,3	4,3
Srbi	0,7	0,8	0,9	2,3	2,7
Muslimani	–	–	–	2,3	3,2
ostalo neslovensko preb.	0,7	0,5	2,0	2,2	4,5
skupaj neslovensko preb.	2,2	2,6	5,7	11,1	14,7

– brez pojava ali nizka vrednost

Vir: Popis prebivalstva, Zavod R Slovenije za statistiko

Tabela 3: Število in delež neslovenskih narodnostnih skupnosti v Tržiču 1981 in 1991

	1981		1991	
	štev.	%	štev.	%
Hrvati	245	6,2	329	7,8
Srbi	168	4,3	225	5,3
Muslimani	183	4,6	292	7,0
ostalo neslovensko preb.	98	2,5	373	8,9
skupaj neslovensko preb.	694	17,6	1219	29,0

Vir: Popis prebivalstva 1981, 1991, Zavod R Slovenije za statistiko

Narodnostna sestava gospodinjstev v Tržiču leta 1991

Za podrobnejšo analizo narodnostne sestave prebivalstva po ulicah zaradi zakonskih določil o varovanju osebnih podatkov ni mogoče dobiti podatkov o narodnostni pripadnosti posameznikov. Zato se je bilo treba poslužiti posredne metode. S pomočjo na Zavodu R Slovenije za statistiko dobljenih podatkov o rojstnem kraju popisane prebivalstva smo sklepali na njihovo narodnostno pripadnost. Podatki za posameznike so bili agregirani v večje enote.

Pri posrednem ugovavljanju narodnostne sestave prebivalstva je nemogoče ugotoviti predvsem delež Hrvatov, Srbov in Muslimanov, posebno za prebivalce, rojene v Bosni in Hercegovini. Kljub vsemu nam dajejo podatki dokaj natančno razmerje med slovenskim in neslovenskim prebivalstvom ter regionalno poreklo slednjega.

Gospodinjstva, v katerih so vsi člani rojeni v Sloveniji, imenujemo slovenska, neslovenska pa tista, katerih člani so bili rojeni izven Slovenije. Pri analizi podatkov se je pokazalo, da je zaradi razmeroma mladega doseljavanja možno z veliko stopnjo verjetnosti določiti narodnostno poreklo doseljencev na osnovi njihovega regionalnega porekla.

Leta 1991 je bilo v Tržiču 72 % slovenskih gospodinjstev, 22 % neslovenskih in 6 % mešanih, slovensko–neslovenskih. Regionalno poreklo neslovenskih gospodinjstev je naslednje: skoraj dve tretjini "tujih" gospodinjstev sta iz Bosne in Hercegovine, ostala pa so dokaj enakomerno porazdeljena po ostalih republikah nekdanje Jugoslavije.

Mešana, slovensko–neslovenska gospodinjstva kažejo stopnjo vključenosti neslovenskega prebivalstva v tržiško okolje. 6 % mešanih v primerjavi z 22 % neslovenskih gospodinjstev številčno sicer ne pomeni veliko, vendar je kljub vsemu dokaj vzpodbuden podatek ne le o pripravljenosti neslovenskega prebivalstva do mešanja z domačimi, ampak tudi o pripravljenosti domačinov za sprejem tujcev. Skoraj polovica mešanih gospodinjstev je slovensko–hrvaških, med njimi pa kar tretjina ostarelih; to kaže na zgodnje doseljavanje hrvaškega prebivalstva in na njihovo dobro vključitev v novo okolje.

Členitev mesta glede na narodnostno pripadnost gospodinjstev

Razporeditev neslovenskih gospodinjstev v Tržiču je tesno povezana z zgradbeno strukturo mesta. Čim starejše in komunalno slabše opremljene so hiše, tem večji je delež neslovenskih gospodinjstev. Osnovne razlike med posameznimi mestnimi deli so naslednje.

Neslovenska gospodinjstva so v večini v Čevljarski, Blejski in Muzejski ulici ter ulici Paradiž. Vse te ulice so manjše in ležijo v zahodnem, nekdanj obrtniškem delu mesta in imajo izrazito slab stanovanjski standard.

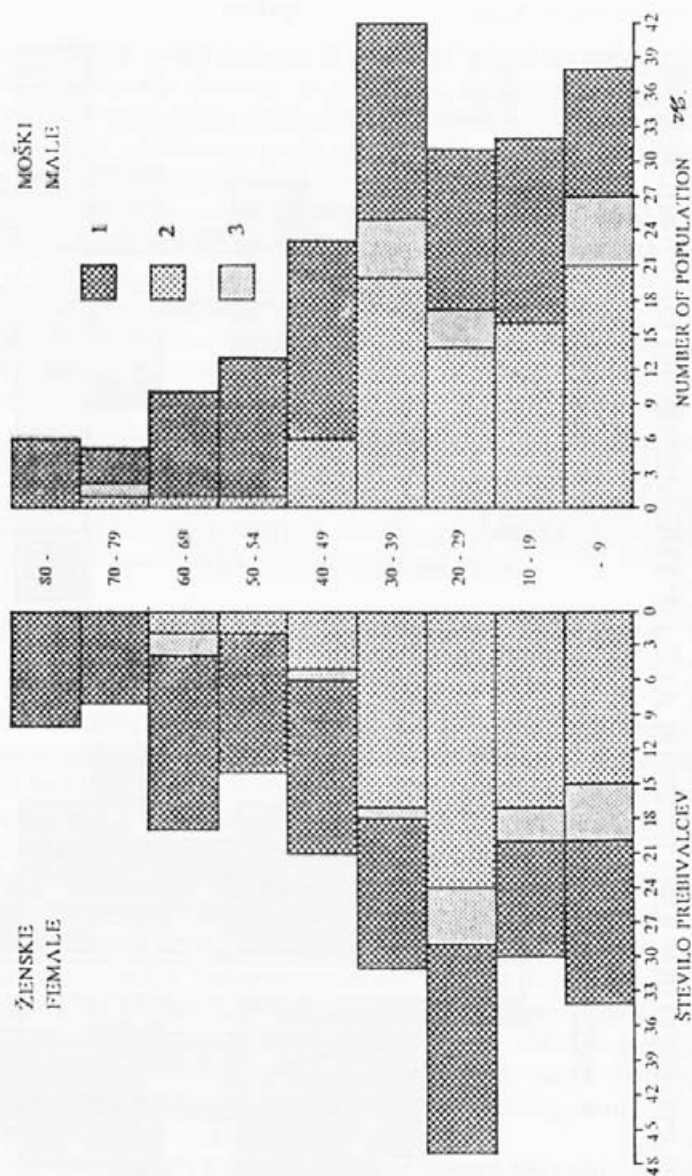
V desetih ulicah, med katerimi so tudi tiste z največ prebivalci, je od četrte do polovice neslovenskih gospodinjstev. Zanimivo je, da je tudi glavna ulična os: Trg svobode–Koroška cesta–Pot na pilarno–Ravne močno obljuden z neslovenskim prebivalstvom. Na tem področju je v absolutnem pogledu celo največje število neslovenskih gospodinjstev.

Manj kot četrtnina neslovenskih gospodinjstev je v 13 ulicah, ki ležijo na robu srednjeveškega mestnega jedra in v ulicah, ki neposredno obdajajo mestno središče.

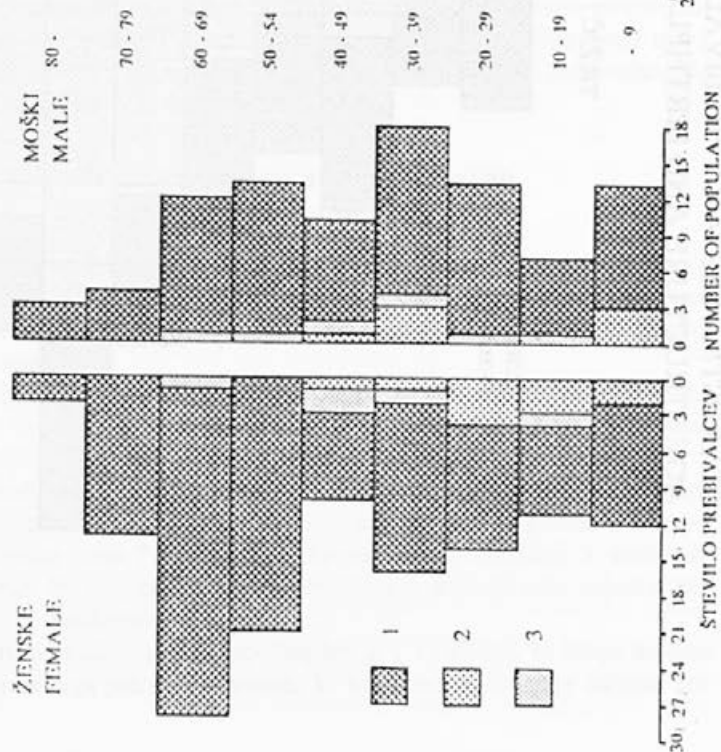
STAROSTNA SESTAVA PREBIVALSTVA GLEDE NA ROJSTNI KRAJ, 1991
 AGE STRUCTURE AND BIRTHPLACE OF THE MEMBERS OF FAMILIES, 1991

TRŽIČ: KOROŠKA CESTA

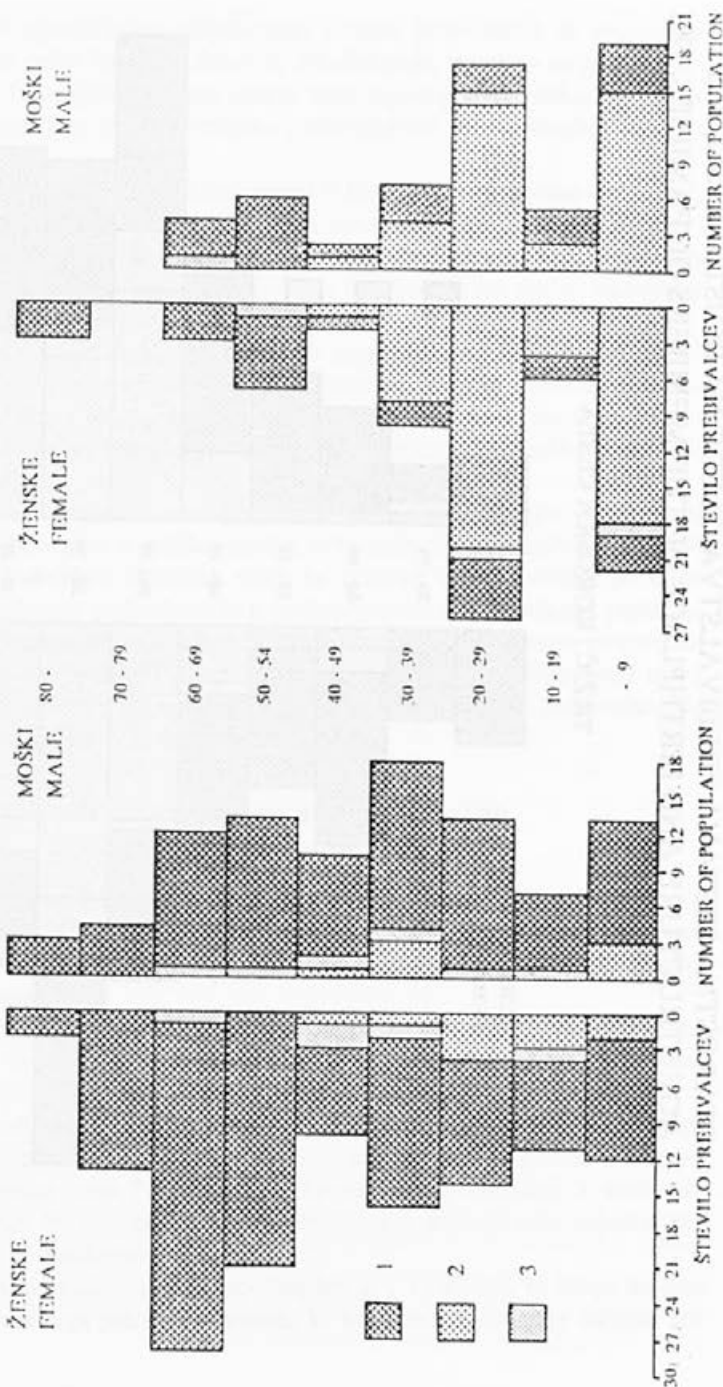

STAROSTNA SESTAVA PREBIVALSTVA GLEDE NA ROJSTNI KRAJ, 1991
 AGE STRUCTURE AND BIRTHPLACE OF THE MEMBERS OF FAMILIES, 1991

TRŽIČ : PRESKA

TRŽIČ : BLEJSKA CESTA

Sklep

Specifičen položaj Trziča v ozki kotlinici je odločilno vplival na sedanjo demografsko sestavo. Pomanjkanje prostora za gradnjo je onemogočalo organski razvoj mesta in s tem tudi normalnejšo demografsko preobrazbo. Tako pa je mesto postalo skoraj mesto-muzej, v katerem je ostalo ostarelo domače prebivalstvo, vanj pa se je doselilo mlado in nekvalificirano neslovensko prebivalstvo.

Današnja starostna sestava prebivalstva je v povprečju sorazmerno ugodna in se močno približuje starostni sestavi prebivalstva za celo občino. Izstopata dve osnovni starostni skupini: ostarelo in mlado prebivalstvo. Prvo je pretežno slovenske narodnosti, medtem ko je večji del mladega prebivalstva neslovenske narodnosti. Obe osnovni skupini prebivalstva sta sorazmerno enakomerno razporejeni po mestu, tako da lahko govorimo le o prikriti slumizaciji in getizaciji. Izrazito neugodna starostna sestava prebivalstva se je zgostila le na manjšem območju v najsterejšem delu mesta (Cerkvena ulica) in na robu mesta v nekdanjih delavskih in uslužbenskih stanovanjih Bombažne predilnice in tkalnice. Na drugi strani se tudi vidnejši znaki getizacije kažejo v manjšem obsegu v Muzejski in Čevljarski ulici ter na Blejski cesti. V vsakem primeru je družbenogospodarska sestava prebivalstva neugodna za izpeljavo resnejše oživitve mestnega jedra.

Age and national structure of the population of Trzič town

Summary

The position of Trzič town in a small deep valley has a decisive impact on the actual demographic structure. Lack of building-grounds didn't allow to spread the town normally. New buildings have been constructed outside the town in the emigration of the great portion of young people from Trzič to Bistrica, emptied flats have been settled by young, non-qualified people of non-Slovene origine.

Trzič with 4200 inhabitants in 1991 is well known as industrial centre developed from middle-age handcraft tradition. The extensive development of industry after the Second World war based on wide spread employment of non-qualified workers that implicated ecological, transport, social and national problems.

The actual image of the age structure looks relatively well. Specificity lies in the existence of two basic age groups: of old and young people. The first group is composed predominantly from Slovene people of non-Slovene origin. In 1991 29 % of the town population fall to non-Slovene population, coming nearly completely from the republics of ex-Yugoslavia.

Both basic age groups, relatively regularly dispersed through the town suggests the appearance of elements of slum and ghetto. The aged people is concentrated more evidently in a small area in the oldest part of the town and on its margin where the old dwellings for industrial workers from the end of 19th century are. The elements of ghetto are emerging also only in some by-streets of the old part of the town with the flats of the lowest category.

Literatura in viri:

- Bertoncelj, A., 1990: Geografska problematika prenove starega jedra Kranja. Diplomaska naloga, Oddelek za geografijo, FF.
- Hughes, M.A., 1989: Misspeaking Truth to Power: A Geographical Perspective on the "Underclass" Fallacy. *Economic Geography* 65, 3, str. 187–207.
- Klemenčič, M., 1988: The socio-economic structure of solitary mountain farms – a methodological contribution. *Nordia* 22, 1, str. 47–52.
- Kragl, V., 1936: Zgodovinski drobci župnije Tržič. Župnijski urad v Tržiču.
- Mohorič, I., 1957: Zgodovina obrti in industrije v Tržiču. DZS.
- Mohorič, I., 1965: Zgodovina industrije, gozdarstva in obrti v Tržiču III. Turistično društvo Tržič.
- Pak, M., 1967: Socialno geografska transformacija nekaterih mestnih četrti Ljubljane in Maribora. *Geografski vestnik* 39, str. 123–142.
- Pak, M., Bervar, G., 1971: Geografski učinki socialne deformacije v nekaterih predelih slovenskih mest. *Geografski vestnik* 43, str. 123–134.
- Popisi prebivalstva 1953, 1961, 1971, 1981, 1991, Zavod R Slovenije za statistiko.
- Lipoglavšek-Rakovec, S.: Tržič. *Geografski zbornik* 2, str. 115–185.